

handskrifter från reformationstiden utarb. av Knut Peters. Orgelsatsen har skrivits av Albert Runbäck.

Det är ett digert material som här framlägges. Det rent gregorianska inslaget omfattande bl. a. Venite med invitatorium; psalm med antifon samt Te Deum, den senare i delvis reviderad form är dominerande. Med hänsyn till eventuella önskemål å olika orter har beträffande ordningen olika alternativ, rikare och enklare, anvisats. I detta avseende kan detta häfte sägas utmärkas av stor elasticitet, utan tvivel en mycket stor förtjänst. Den anhopning av gregoriansk som här möter kommer väl att på många verka avskräckande. Man kan ha delade mening om vad som kan vara lämpligt att upptaga i en liturgisk ordning för vår populäraste gudstjänst. Att emellertid Te Deum, enligt Nathan Söderblom kristenhetens skönaste hymn, tagits med, är enligt min mening ritulförslagets största förtjänst. Om många ur liturgisk synpunkt kan ha anledning ställa sig en smula skeptisk till det framlagda förslaget, så torde ur rent kyrkomusikalisk synpunkt icke råda mer än en mening, nämligen att vad som här bjudes alltigenom är av ädlaste slag. Klart är att föreliggande material bör vinna vederbörandes beaktande vid ev. återupptagande av frågan om nytt julotterituals utarbetande.

Angående Professor Gustaf Auléns vid årets kyrkomöte väckta motion om medgivande att använda ovan anmälda material hänvisas till den redogörelse, som härom lämnades i föregående nummer av Tidskriften. Den välvilliga inställning, som kyrkomötet kom att intaga till de liturgiskt-musikaliska strävandena, vilket bl. a. tog sig uttryck i förebyggandet av en kyrkomusikalisk nämnd, var väl knappast väntad men därför kanske desto mera glädjande. Må detta erkännande från kyrkans »fäder» upptagas som en uppmuntran och för alla hängivna arbetare på kyrkomusikens fält bli en sporre att, trots flerstädes karg jordmån, målmedvetet sträva vidare vår svenska kyrkas gudstjänstliv till verklig fromma.

Waldemar Ahlén.

Carl Fredrik Hennerberg.

† 17 september 1932.

De gamle talade om en genius loci. En sådan var Carl Fredrik Hennerberg inom Musikaliska Akademiens bibliotek. Visst ha de flesta bibliotek — särskilt i vårt land — förmånen betjänas av hjälpsamma krafter. Men med Musikaliska Akademiens bibliotek var det något särskilt. Hennerberg var själv glad, när besökarna kommo och trängdes med varandra på den lilla fläcken utanför hans skrank i det gamla biblioteksrummet med dess format av attachéväska. Och han hjälpte var och en av oss till rätta på sitt outtröttliga, fyndiga sätt, visste var allting stod att finna, gav upplysningar om allt som hörde till svåråtkomligt musikhistoriskt källmaterial lika väl som han trollade fram en översättning till någon sång-

flickas aria. Hennerberg hade den stolta glädjen se, hur hans bemödanden att av det obeaktade biblioteket skapa ett musikaliskt centralbibliotek av betydande mått kröntes med all framgång. Allt, som dit skaffats, tack vare hans väderkorn, hans förmåga att trola fram mecenater och hans energiska vädjanden till statsmakterna, allt det skall — så som det nu är inrymt i förhållandevis ståtliga lokaler — vittna högt och förblivande om, vad Hennerberg betytt för den institution vars chef han var under ett kvartss sekel.

Biblioteket var Hennerbergs största intresse. Men han har också hunnit med att som forskare betyda mycket. Hans arbete inom orgelvetenskap betecknar en ny æra inom svensk litteratur i ämnet och ett flertal artiklar i in- och utländska tidskrifter i skilda musikhistoriska ämnen visa vaken iakttagelse, idérikedom och lärdom.

Vid sidan av sin bibliotekariebefattning meddelade Hennerberg undervisning vid K. Musikkonservatorium och var under en lång följd av år organist i K. Hovförsamlingen.

*

Och nu har hans hjärta helt oförmodat stannat. Hans arbetsdag blev icke till åren så lång. Men ser man till, med vilken seg energi han arbetat sig fram på sin bana, hur mycket han måst kämpa med bräcklig hälsa, då ter sig hans gärning än större, och hans levnadstid sällsport väl utnyttjad. Det är stor saknad bland Carl Fredrik Hennerbergs otaliga vänner. Att de blevo så många kommer sig därav, att Hennerberg av natur och obetvinglig lust förrättade sin tjänst så, att alla hans klienter blevo hans uppriktiga och trofasta vänner. *Birger Anrep-Nordén.*

Bachkantater på svenska.

Vid det senaste kyrkomötet gjordes bl. a. det uttalandet, att sedan Luthers tid ha kyrkomusikaliska strävanden icke utmärkt sig av en sådan livaktighet som i våra dagar.

Detta uttalande gäller olika former av kyrkomusikalisk verksamhet och icke minst kyrkosångsrörelsen. Den har ju på senare år tagit en utveckling, som man tidigare knappast vågat drömma om. Därom bära bl. a. de stora kyrkosångsfesterna tydliga vittnesbörd.

Icke utan skäl kan man sätta denna utveckling i samband med utgivandet av de stora hymnsamlingarna Hymnarium för Svenska kyrkan och Musica Sacra. Genom dessa erhöles kyrkokörerna ett arbetsmaterial, som i hög grad måste verka stimulerande på deras arbete.

Eggande och intressebefordrande ha också de stora kyrkosångsfesterna varit. En ledande princip vid uppgörandet av program för en sådan större kyrkosångsfest har varit, att till gemensamt utförande upptaga körverk, i vilka så många som möjligt av de smärre körerna kunna medverka, och vilka de sedan var och en i sin stad kunna bringa till värdigt